

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. קרבנו ולא קרבן חבירו.....2
- ב. קרבנו ולא קרבן עובד כוכבים.....2
- ג. קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה.....2
- ד. הירש סומך ומביא את נסכיו ומימר.....3
- ה. לרבות את האשה.....3
- ו. הכל סומכין חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא ועובד כוכבים והעבד והשליח והאשה
3
- ז. וסמיכה שירי מצוה.....4
- ח. על הראש בב' ידים.....4
- ט. ובמקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה שחיטה.....5
- י. שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר
וכיפר ... שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר
8
- יא. ידו על הראש ולא ידו על הצואר ידו על הראש ולא ידו על הנביים ידו
על הראש ולא ידו על החזה ... ולא ידו על הצדדין ...בלבד שלא תהא דבר חוצץ
בינו לבין הזבח.....8
- יב. חומר בסמיכה מבתנופה ובתנופה מבסמיכה שאחד מניף לכל
החברים ואין אחד סומך לכל החברים.....9
- יג. חומר בתנופה שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור.....9

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

דף צג.

א. קרבנו ולא קרבן חבירו

אין יכול לסמוך על הקרבן עבור חבירו¹, שאין סמיכה אלא בבעלים, ולהלן יבואר שאפילו עשאו שליח להדיא אינו סומך.

ב. קרבנו ולא קרבן עובד כוכבים

כבר התבאר לעיל דף נא: ודף עג: שהגוי יכול להתנדב עולה אבל לא קרבנות אחרים², ועולות העכו"ם אין מביאין עמהן נסכים³ שנאמר בפרשת נסכים (במדבר יב פסוק יג) **כָּל הָאֲזָרָח יַעֲשֶׂה כָּכָה אֶת אֱלֹהֵי, אֲבָל נִסְכֵיהֶם קָרִיבִין מִשַּׁל צְבוּר, שְׁנֵאמַר (שם פסוק יב) כָּכָה תַעֲשֶׂוּ לְאֶחָד בְּמִסְפָּרָם. אוֹלָם אִם יִרְצֶה הַגּוֹי יוֹכֵל לִיתֵן.**

ואינן טעונות סמיכה שאין סמיכה אלא בישראל.

ג. קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה

חמשה שהביאו זבח אחד בשותפות, אין האחד⁴ יכול לסמוך ברשות כולם, אלא כולן⁵ סומכין עליו זה אחר זה, לא שיסמכו כולן בבת אחת.

¹ תורת הקודשים מב: אות וזבח תודה מנ. ד"ה ידו ויבואר עוד להלן.

² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ב ה

³ רבינו ז"ל גרס אורח מביא עליהם נסכים ואין הנכרי מביא עליהם נסכים ולפי שהוקשה אצלו א"כ פליגא ברייתא דמשמע דקאמרה דאינו מביא כלל נסכים אמתניתין דשקלים דמשמע דקרבים משלו ואם לאו משל ציבור נראה שהוא מפרש דמאי דממעט קרא דאורח הוי דאורח הוא חייב להביא נסכים משלו אבל הנכרי אם שלח נסכים קרבים משלו ואם לאו הוי משל ציבור אבל אינו חובה שיהיו הנסכים משלו כמו האורח, ומ"ש רבינו ז"ל כאן אין מביאין עמהן נסכים ר"ל אין חובה להביא נסכים משלהם אלא אם שלחו מרצונם הרי טוב ואם לאו קרבין משל ציבור ובהכי א"ש מתני' דפ"ז דשקלים דקאמרה דאם לא שלח נסכים יקריבו משל ציבור כלומר דאינו חובה להקריב נסכים משלו אלא אם שלח נסכים יקריבו משלו ואם לא שלח יקריבו נסכים משל ציבור. כנ"ל לפרש דברי רבינו ז"ל. לח"מ שם, אולם עיין זבח תודה לא. ד"ה דהיינו דדעת רש"י שנכרי אפילו בעצמו מביא נסכים עם עולתו ולא איימעוט אלא שאינו יכול להביא נסכים בלא קרבן,

⁴ רמב"ם שם פרק ט הלכה טו

⁵ שם פרק ג הלכה ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ד. היורש סומך ומביא את נסכיו ומימר

כבר התבאר לעיל דף צב. שמי שמת⁶ והניה קרבנו עולה או שלמים הרי יורשו⁷ מביאו וסומך עליו ומביא נסכיו.

והיורש ממיר⁸, כיון שיש לו בה קצת בעלות בכך שמתכפר לו קצת בהבאת הקרבן.

ה. לרבות את האשה

אחד אנשים⁹ ואחד נשים אם המירו עושין תמורה.

ו. הכל סומכין חוץ מחרש שוטה וקטן וסומא ועובד כוכבים והעבד והשליח והאשה

כל קרבנות בהמה שיקריב היחיד בין חובה בין נדבה סומך עליהן כשהן חיים, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח, שנאמר (ויקרא ג פסוק ב) וְסֹמֵךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קֶרְבָּנוֹ, מפי השמועה למדו שכל קרבן במשמע חוץ מפסח ובכור ומעשר.

הכל סומכין¹⁰, חוץ מחרש שוטה וקטן¹¹, ועבד ואשה בין בקרבן שלהם בין בקרבן הבעלים, וסומא בשתי עיניו, ונכרי, ואין השליח סומך גם אם הבעלים

⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ט

⁷ ואף על גב דאמר' בריש תמורה דר' יהודה סבר דיורש אינו סומך כיון דסתם לן תנא התם ובפרק שתי מדות ובריש ערכין דלא כוותיה נקמינן כסתם מתניתין. כס"מ שם

⁸ רמב"ם הלכות תמורה פרק א הלכה ה

⁹ רמב"ם שם הלכה ז

¹⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ח

¹¹ ויש לחקור דמה שייך סמיכה בחש"ו כיון דהם אינם ראויים להקדיש שום קרבן כיון דלאו בני דעת נינהו דלא מציינו אלא במופלא סמוך לאיש שהקדשו הקדש אבל בחרש שוטה וקטן לא מציינו כלל. ואם מתניתין מיירי שחרש שוטה וקטן אינם סומכים בקרבנות אחרים הא אפילו גדול או פקח אינו יכול לסמוך לא בשליחות ולא שלא בשליחותו של בעל הקרבן אף על גב דמציינו לגבי חש"ו קרבן בקרבן זיבה שהרי אדם מביא קרבן על בניו ובנותיו הקטנים שלא מדעתם להאכילם בקדשים כמ"ש הרמב"ם ז"ל פ"א מהל' מחוסרי כפרה הל' ה' פ"ג הלכה ו' יעו"ש מ"מ בקרבנות אלו לא שייך סמיכה שהרי כתב רבינו לעיל שאין סמיכה בעוף והוא מפורש

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

אינו יכול לסמוך¹², שאין סמיכה אלא בבעלים שנאמר (שם א פסוק ג) וְסָמַךְ יָדוֹ לַאֲשֶׁתוֹ וְלֹא יָד עַבְדּוֹ וְלֹא שְׁלוּחוֹ¹³.

סומא בעין אחת סומך¹⁴.

כבר התבאר במסכת גיטין דף כח. שאם אינו יכול לבא מפני חליו או סיבות אחרות¹⁵ מקריבין בלא סמיכה.

ז. וסמיכה שירי מצוה

כבר התבאר במסכת זבחים דף ו. שהסמיכה שירי מצוה היא, שעיקר הכפרה בדם הוא, לפיכך אם לא סמך כפר ואינה מעכבת, ואף על פי כן מעלין עליו כאילו לא כפר. וי"א¹⁶ שרק בזלזול בה ועשאה כשירי מצוה כלומר שלא חשבה למצוה ולא סמך מעלין עליו כאילו לא כיפר שלא עשאה מצוה מן המובהר¹⁷. אבל אם שנג או נאנס ולא עשאה ולא זלזל בה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה.

ח. על הראש בני ידים

צריך הסומך¹⁸ לסמוך בכל כחו בשתי ידיו על ראש הבהמה שנאמר (ויקרא א פסוק ד) וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֶלְהָ.

בפ' כל הגט דף כ"ח ע"ב ולא ידעתי למה כתב מרן בכ"מ ומ"ש העוף אינו טעון סמיכה הכי משמע בפ' כל הגט דלע"ד הדבר מפורש, באופן דלא משכחת לה קרבנות בחרש שוטה וקטן דשייך בהם סמיכה. לכן נראה לענ"ד לישיב דהבא מיירי בחש"ו שירשו מאביהם קרבן שהפריש אביהם וכבר סתם לן תנא לעיל דף צ"ב ע"א דיוורש סומך ואשמועינן מתניתין דדוקא יורש גדול וכן דעת סומך אבל חש"ו דלאו בני דעת נינהו אין סומכין אפי' בקרבן אביהם. קדושת יום טוב למהרי"ט אלנאי

¹² כגון שהוא חש"ו עכו"ם או חולה במדינת הים, ומקריבים ללא סמיכה

¹³ ואע"ג שממעטינן מקרבנו ולא קרבן חבירו הו"א שאם מינהו שליח להדיא הרי יד שליח כיד בעל הבית והיה יכול לסמוך להכי ממעטינן נמי מידו ולא יד שלוחו. זבח תודה שם

¹⁴ הר המוריה שם בדעת תוד"ה אתיא

¹⁵ שהרי ערל וטמא משלחין קרבנותיהן, ללא סמיכה כיון שאי אפשר בעניין אחר. ערוך השולחן העתיד הלכות פסולי המוקדשין סימן קלא סעיף לד

¹⁶ כ"מ מרש"י כאן ד"ה שירי מצוה ובזבחים ו. וכ"כ בדעתו בשמח עולם ובימי שלמה על הרמב"ם שם יב

¹⁷ רש"י שם ותוד"ה שירי מצוה נזיר מו.

¹⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה יג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ט. ובמקום שסומכין שוחטין ותכף לסמיכה שחיטה

כבר התבאר במסכת זבחים דף לב: ולג: שאין סומכין אלא בעזרה, סמך חוץ לעזרה חוזר וסומך מבפנים¹⁹, ואם היה בעל הקרבן עומד בחוץ והכנים ידו לפניו וסמך²⁰ סמיכתו כשירה, והוא שיסמוך בכל כחו וי"א²¹ שצריך שיכנים ראשו ורובו.

ולא בכל²² מקום בעזרה אלא במקום הטבעות שבעזרה המבוארים שסומכין. שבמקום שסומכין שוחטין²³, שתכף²⁴ לסמיכה שחיטה²⁵, ואם

¹⁹ עיין זבח תודה כ: שלרמב"ם מדאורייתא מעכב סמיכה לפני ה' ולהכי סמך בחוץ חוזר וסומך בפנים אך לרש"י אפשר שהוא מדין תיכף לסמיכה שחיטה ומסתפק שם אם צריך מטעם זה לרש"י לחזור ולסמוך.

²⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה יא

²¹ מה דאיתא שם ל"ג א' כל הסומך ראשו ורובו הוא מכנים מ"ט סמיכה בכל כחו בעינן ז"ל דרגילות הוא לעשות כן אף על גב דאם סומך בכל כחו בידו לבד סני. ורבינו ס"ל דבעי להכנים ראשו ורובו ומטעם זה אין לטמא לסמוך, דטעם אחר ליכא בזה אחר דהא ס"ל דביאה במקצת לא שמיה ביאה. (צ"ע דהא מ"מ מדרבנן אסיר ולהכי טמא לא יסמוך, אולם אפשר כיון דמצוה לסמוך להכי לא הוי אסרינן וצ"ע) אלא ודאי מטעם דהסומך מכנים ראשו ורובו ומ"מ בדיעבד מהני סמיכה אם עייל ידיו לפניו וסמך בכל כחו אף דלא הכנים ראשו ורובו מטעם דשמא לא בעינן ראשו ורובו וכלישנא קמא דרב יוסף וכ"מ קצת מסתמא דש"ס שם ל"ב א' דמשני דקסבר ביאה במקצת לא שמיה ביאה. הר המוריה שם. אך במעשה רקח שם כתב מרן ז"ל כרב יוסף דכל הסומך ראשו ורובו מכנים מאי טעמא כל כחו בעינן ע"כ וקשה דא"כ למה לא ביאר רבינו דבעי שיכנים ראשו ורובו גם לקמן ה"ל י"ג כתב סתם וצריך הסומך לסמוך בכל כחו ולא ביאר דבעי ראשו ורובו ואין לומר דכיון דבעי כל כחו ממילא דבעי ראשו ורובו דהא בפ"ד מחוסרי כפרה ה"ל ב' גבי סמיכת אשם מצורע פסק דמכנים שתי ידיו לעזרה וסומך עליו ועיין בספר צרור החיים ז"ל [פ"ד] דביאת מקדש ובני הישיבה נר"ו תירצו דודאי ראשו ורובו בעינן ורבינו לא הוצרך לבאר משום דהיינו כל כחו וכדברי מרן ז"ל וגבי מצורע משום דלא אפשר, וידוע דסמיכה לא מעכבא. מעשה רקח שם. ועיין מרכה"מ מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב שתי' לדידן שפיר כתב רבנו פ"ג מהל' מעשה הקרבנות דסמיכה במהורין דהא קי"ל דטבול יום אסור לכנוס לעזרת נשים מדברי סופרים והאיך אפשר דמעיל ידו לכתחלה.

²² רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה יא יב

²³ והנה בש"ס שם צ"ג ב' דמקשה מאי קאמר ז"ל דה"ק לשמעין דתיכף לסמיכה שחיטה וממילא ידעין דבמקום שסומכין שוחטין לכן משני דהה"נ דטעמא קאמר דמה טעם במקום שסומכין שוחטין משום דבעינן תיכף לסמיכה שחיטה אמנם רבינו דיני נקט ובהכי מיישב קושיית מרן יעו"ש היטיב ודו"ק ועי' תו"כ ויקרא פ"ד פרשה ד' ובתוספתא פ"י דמנחות הגירסא להיפך תיכף לסמיכה שחיטה במקום שסומכין שוחטין יעו"ש.

הר המוריה

²⁴ מעשה רקח שם

²⁵ עיין תוס' סוטה ל"ט א' ד"ה כל כחו וכו' שהוכיחו מזה דשיעור תכיפות הוא כ"ב אמה יעו"ש וכן פסק הרמ"א באו"ח סי' קס"ו גבי דהיה בין נמילה להמוציא וז"ל ואם שהה כדי הלוך כ"ב אמה, מקרי הפסק ובט"ז שם ב שזה הי' השיעור משער נקנור עד בית המטבחים ממילא ע"כ הוה הפסק כ"ב התוס' פ' א"נ הביאם ב"י סי' קכ"ח דשיעור זה הוא אינה תכיפה והוי ודאי הפסק וכ' רש"ל בתשובה סי' ל"ד דהיינו דוקא במים אחרונים בעי' תיכף לנמילה ברכה אבל בראשונים אין שם כ"א והירות בעלמא. וכבר הקשה המגן אברהם שם ג דקי"ל

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

שחט במקום אחר או ששהה²⁶ ואין מצריכין אותו קודם השחיטה לסמוך עוד פעם סמיכתו²⁷, ושחיטתו כשירה.

ואין סומך אלא טהור²⁸, אבל טמא לא יסמוך גזירה שמא יכנס לעזרה לסמוך כשהוא טמא²⁹, ואם סמך הטמא סמך.

כר"י דאסור לשחוט כי אם בצד המזבח, והשתא קשה לפי מאי דס"ד כר' א"כ אפי' למ"ד שמה ביאה לסמוך לפני הפתח ולעייליה ולשחטיה אצל הפתח מבפני' אלא ע"כ כשהולך ממקום למקום חשיב הפסק אפי' הליכ' מועטת (פירוש, כי שער נקנור לא נתקדש חלל השער, ועמד המצורע בחלל השער. א"כ היה לו למקשן להקשות אפילו למאן דאמר שמה ביאה שיסמוך בחלל השער סמוך לחלל העזרה ויכניסוהו לחלל העזרה וישחטוהו סמוך לפתח, ולא הוי הכנסה מרשות לרשות דהוי הכל רשות אחת. אלא על כרחך דהליכה ממקום למקום אפילו בחדר אחד הוי הפסק (ואין כוונתו הפסק ממש, אלא ר"ל דלא הוי תיכף). וא"כ אפילו למאן דאמר לא שמה ביאה, דמשני דאתיא כר' יוסי, אין הטעם משום שהיה כדי הילוך כ"ב אמה, אלא דהילוך עצמו אפילו מעט הוי הפסק. אבל שהיה י"ל דאפילו כדי כ"ב אמה או יותר שפיר מיקרי תיכף. לבושי שרד). וכ"מ במשנה ס"פ ב' דמדות במקום שסומכין שוחטין דתכף לסמיכה שחיט' וצ"ע. וכן הקשה החכם צבי בהגהותיו סוף ה"א בחו"מ והחיות יאיר סי' רכ"ז יעו"ש ועיין א"ר שהפרישה (דרישה סק"ג) שהתוס' (סוטה לט ע"א ד"ה כל) לא דייקי אלא שלא תאמר שיעור כ"ב לא הוי הפסק, קמ"ל דזה על כל פנים הוי הפסק, אבל בציר מהכי ג"כ י"ל דהוי הפסק, גם [הוכיח] כן באריכות מפרק כל הפסולים [זבחים] דף ל"ג [ע"א], ורמב"ם פ"ג [הי"א] ופ"ה [ה"ב] מהלכות מעשה קרבנות, ובוה מתורץ קושיות מנ"א [סק"ג] ע"ש. ועיין פמ"ג משב"ז ב שהעמים כן בכונת ה"ז. ועיין בבאור הגר"א באו"ח מש"כ בזה יעו"ש היטיב. היטיב ובבאור הגר"א כתב. נראה שודאי לכתחילה התכיפה אפי' פסיעה (אחת הוי הפסק) אלא דלענין עיכוב מפ' תוס' ולמד תוס' ממש"ש מאי קסבר כו' ולכן פריך אחר שאוקמה כר"י ב"י דוקא וע' הג"מ שם ומ"מ לדינא דברי המ"א נכונים.

²⁶ עיין או"ש שם

²⁷ ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן סח סעיף יט

²⁸ כתב הבכ"מ ז"ל דמ"ש בריש פ"ג דזבחים (דף ל"ב) מה סמיכה בטהורים אף שחיטה בטהורים דשחיטה הוי מדרבנן גזירה שמא יגע ואית ליה לרבינו ז"ל דה"ה בסמיכה דהוי מדרבנן ולכך כתב דאם סמך בדיעבד דהוי סמיכה ואי אפשר לומר כן דשם אמרו מאי שנא סמיכה דכתיב לפני ה' שחיטה נמי הכתיב וכו' ופי' רש"י ז"ל מאי שנא דטהורים מדאורייתא דכתיב לפני ה' וכו' ומוכרח הוא לפרש כן משמע דסמיכה מדאורייתא, גם מה שתירץ עוד דהא דאמרינן אם לא סמך כפר אינו נכון דהתם אמרינן מעלה עליו כאילו לא כפר וכאן כתב רבינו ז"ל דסמך משמע דסמיכתו כשרה וכפר. ונראה לי לומר דנפקא ליה לרבינו ז"ל משום דאמר שם סמיכה נמי אפשר דמעיל ידיה וסמך כלומר ואמאי אמרת דסמיכה בטהורים מדאורייתא ותיירצו קא סבר ביאה במקצת שמה ביאה וכיון דרבינו ז"ל פסק בפ"ג מהל' ביאת מקדש דביאה במקצת לא שמה ביאה לכך פסק כי קושית הגמרא דסמיכה לאו דאורייתא בטהורין דאפשר דמעיל ידיה וסמך אלא מדרבנן הוי גזירה שמא יכנס לעזרה לסמוך כשהוא טמא אבל מדאורייתא כשירה אפילו בטמאים. לח"מ שם. וכן בהר המוריה. ובעוד יוסף חי. שם

²⁹ וכ"כ בזבח תודה שם ד"ה כמו בשחיטה, עיין ערוך השולחן העתיד הלכות מעשה הקרבנות סימן סח סעיף ט שכתב "אבל במקום שע"פ דין תורה אסור לו לסמוך כמו ערל וטמא אין הסמיכה מעכבת". והוא ס"ל התם סעיף יח דכל הסומך בהכרח להכניס ראשו ורובו לפני דסמיכה בכל כחו בעינן (שם לג, א) וכיון דבעינן בכל כחו א"א שלא יכניס ראשו ורובו לפניו, ולכן בעינן שיסמוך בכל כחו דזהו לשון סמיכה, ולכן אין סומך אלא טהור אבל טמא א"א לו לסמוך ואפילו אם נאמר דידין שמכניס ביאה במקצת לא שמה ביאה מ"מ כיון דצריך כל כחו בהכרח שיכניס ראשו ורובו בפנים כמ"ש, ומ"מ אם סמך הטמא הוי סמיכה ואיסורא דעבד עביד.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וכבר התבאר במסכת סוטה דף ז. ודרף ח. שכל³⁰ מחוסרי כפרה בעת שמטהרין אותן עומדים חוץ לעזרת ישראל³¹, כנגד פתח מזרחית באסקופת שער ניקנור ופניהם למערב משקינ את הסוטות.

ושם עומד המצורע והכהן לוקח אשם של מצורע כשהוא חי ומניפו עם לוג השמן במזרח כדרך כל התנופות³², ואם הניף זה בפני עצמו וזה בפני עצמו יצא.

ואחר כך מביא את האשם של מצורע עד הפתח ומכניס שתי ידיו לעזרה³³, ולמרות שהוא טמא סומך עליו³⁴, כיון שאי אפשר בענין אחר³⁵, ושוחטין אותו מיד, וי"א³⁶ שבמקום שמניף שם היה סומך ותיכף התנופה היתה הסמיכה.

דף צג:

³⁰ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב
³¹ ותנן בפ"ק דכלים שמחוסר כפורים אסור ליכנס לעזרת ישראל. ומ"ש כנגד פתח מזרחית באסקופת שער ניקנור ופניו למערב. בת"כ על פסוק והעמיד הכהן המטהר לפני ה' פתח אהל מועד מעמידן בשער ניקנור אחוריהם למזרח ופניהם למערב. כסף משנה שם.

³² שדעת רבינו כיון שהקשו ליעייל ידיה ולסמוך ויהיה תיכף נראה שאין שם הכנסת יד אלא לסמיכה מפני התכיפה אבל תנופה כהן לבדו מניף כי אין לחוש בה לתכיפה וגם תנופה יכול הכהן להניף בשביל הבעלים כמו שמצינו בכמה מקומות שהקפידו על הסמיכה ולא הקפידו על התנופה אף אם לא תהיה בבעלים ... וגם דכיון דכתיב לפני ה' צריך שיניף במקום שמניף שאר תנופות. כס"מ שם. מהר"י קורקום. ועיין לה"מ ועיין הר המוריה תוספתא פ"ח דנגעים מבואר דגם המצורע היה מניף והובא בר"ש בנגעים פ"ד מ"ח. אבל אין כן דעת רבינו

³³ ואף על פי שבתוספתא אמרו שסמיכה זו לא היה תיכף לה שחיטה כבר אמרו בפרק כל הפסולים דלמ"ד ביאה במקצת לא שמה ביאה מעייל ידיה וסומך להיות תיכף השחיטה ככל הסמיכות שהקפידה תורה על התכיפה בהם אך לא לדעת ר"י בר"י שסובר שאין המקום כשר לשחיטת קדשי קדשים וכבר נתבאר בהל' בית הבחירה לדעת רבינו שעד שער מזרחי שהוא שער ניקנור כשר לשחיטת קדשי קדשים והכל נקרא צפון גם נתבאר בהל' ביאת המקדש דביאה במקצת לא שמה ביאה וכיון שכן ה"ז מכניס ידיו וסומך כמ"ש כאן ושוחטין שם דתיכף לסמיכה שחיטה ככל הסמיכות עכ"ל. כס"מ שם. מהר"י קורקום.

³⁴ בלה"מ הקשה איך כתב בפ"ג מהלכות מעשה הקרבנות ואין סומך אלא מהור ואם סמך הטמא סמך הא אפשר ליה למעיילי ידיה ולסמוך, ועיין מרכה"מ שתירץ לדין שפיר כתב רבנו פ"ג מהל' מעשה הקרבנות דסמיכה בטהורין דהא קי"ל דטבול יום אסור לכנס לעזרת נשים מדברי סופרים והאיך אפשר דמעיל ידו לכתחלה.

³⁵ כ"כ בתוד"ה ניעול שאין מציאות של סמיכת מצורע בטהרה מה שאין כן שאר טמאים יכולים לסמוך כשהם טהורים, או ישלחו קרבנותיהם. וכעין זה כתב במהרש"א פסחים צב. ד"ה יבא עשה
³⁶ השנות הראב"ד שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכָתָא לְמִשְׁיחָא בְדַף הַיּוֹמִי

מסכת מנחות

י. שאם עשאה לסמיכה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר ... שאם עשאה לתנופה שירי מצוה מעלה עליו הכתוב כאילו לא כיפר וכיפר

כבר התבאר במסכת זבחים דף ו. שכשם שהסמיכה שירי מצוה היא, כן התנופה³⁷ בקרבנות הטעונין תנופה שירי מצוה היא, שעיקר הכפרה בדם הוא, לפיכך אם לא סמך או לא הניף כפר ואינה מעכבת, ואף על פי כן מעלין עליו כאילו לא כפר. וי"א³⁸ שרק בזלזל בה ועשאה כשירי מצוה כלומר שלא חשבה למצוה ולא סמך או הניף מעלין עליו כאילו לא כיפר שלא עשאה מצוה מן המובחר³⁹. אבל אם שגג או נאנס ולא עשאה ולא זלזל בה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה.

יא. ידו על הראש ולא ידו על הצואר ידו על הראש ולא ידו על הגביים ידו על הראש ולא ידו על החזה ... ולא ידו על הצדדין ... בלבד שלא תהא דבר חוצץ בינו לבין הזבח

כבר התבאר צריך הסומך⁴⁰ לסמוך בכל כחו בשתי ידיו על ראש הבהמה שנאמר (ויקרא א פסוק ד) וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֶלֶה.

לא יסמוך לא על הצואר ולא על הצדדין, דהיינו הלחיים⁴¹, ולא יהיה דבר חוצץ בין ידיו ובין הבהמה.

³⁷ מאירי בסוגיין ובלקוטי הלכות מנחות מג. בתורת הקדשים ח. ומה שהרמב"ם לא הזכיר תנופה עיין שו"ת שואל ומשיב מהדורה תניינא חלק ד סימן נו "שהרמב"ם סמך עצמו על מ"ש בפ"ג ממעה"ק שלענין דינא לא ג"מ שהרי כיפר באמת".

³⁸ כ"מ מרש"י כאן ד"ה שירי מצוה ובזבחים ו. וכ"כ בדעתו בשמח עולם ובימי שלמה על הרמב"ם שם יב רש"י שם ותוד"ה שירי מצוה נזיר מו.

⁴⁰ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה יג.

⁴¹ תורת הקדשים מג. אות ט

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

יב. חומר בסמיכה מבתנופה ובתנופה מבסמיכה שאחד מניף לכל החברים ואין אחד סומך לכל החברים

שנים שהביאו⁴² שלמים בשותפות האחד מניף ברשות חברו אפילו הם מאה אחד מניף על ידי כולן, מה שאין כן בסמיכה אלא כולן⁴³ סומכין עליו זה אחר זה, לא שיסמכו כולן בבת אחת.

יג. חומר בתנופה שהתנופה נוהגת בקרבנות היחיד ובקרבנות הצבור

כבר התבאר לעיל דף סא. שאלו קרבנות היחיד שטעונים תנופה:

בטהרת המצורע⁴⁴, הכהן לוקח אשם של מצורע כשהוא חי ומניפו⁴⁵, עם לוג השמן במזרח כדרך כל התנופות.

וכן שלשת מיני שלמי יחיד⁴⁶, שהם שלמי חגיגה ושמחה, ותודה, ושלמי נזיר. לאחר ששוחט וזורק הדם, ומפשיט ומוציא האימורין, אח"כ מנתח את הבשר ומפריש החזה ושוק הימין ונותן האימורין עם החזה על השוק⁴⁷ על ידי הבעלים וכהן מניח ידו תחת ידי הבעלים⁴⁸, ומניף הכל לפני ה' במזרח.

⁴² רמב"ם שם פרק ט הלכה טו

⁴³ שם פרק ג הלכה ט

⁴⁴ רמב"ם הלכות מחוסרי כפרה פרק ד הלכה ב

⁴⁵ בתוספתא פ"ח דנגעים מבואר דגם המצורע היה מניף והובא בר"ש כנגעים פי"ד מ"ח. אבל אין כן דעת רבינו ועיין במרן ולה"מ. הר המוריה שם.

⁴⁶ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה הו

⁴⁷ קרית מלך שם

⁴⁸ הא דלא הוי הציצה עיין תוס' סוכה דף מ"ז דהכהן אוהו באימורים שיוציאים הוי ליד ובדרף ל"ז ע"א כתבו דמין במינו אינו הוצין והא דפריך לילפו כולהו בהדי הדדי פירכא הוא עיין שם. ועיין קדושין ל"ז ב' ומנחות ס"א ב' ועיי"ש בתוס' בכל המקומות שהקשו הא יד הבעלים הוי הציצה בין האימורים ובין יד הכהן ושם בקדושין תירצו דגזיה"כ הוא יעו"ש בחד תירוץ ומדברי רבינו משמע ג"כ כך ועיין תו"כ צו פט"ו פרשה י"א יעו"ש. הר המוריה שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

ואם היה הקרבן⁴⁹ תודה לוקח מן הלחם הבא עמה, אחד מעשרה ומניחו עם החזה והשוק והאימורים, ומניף הכל על ידי הבעלים.

ובאיל הנזיר לאחר גילוחו נוטל הכהן⁵⁰ את הזרוע בשלה מן האיל וחלת מצה אחת מן הסל ורקיק אחד ונותנן על כפי הנזיר או הנזירה⁵¹, ומניפן ואחר כך הותר הנזיר לשתות יין ולהטמא למתים

קרבן ציבור אין מניפים אלא אחד כיצד:

הנפת⁵² הלחם עם שני כבשי השלמים, מביא שני הכבשים ומניפם בעורן חיים שנאמר (ויקרא כג פסוק כ) וְהִנִּיף הַכֹּהֵן אֹתָם עַל לֶחֶם הַבִּכּוּרִים תְּנוּפָה לִפְנֵי ה' עַל שְׁנֵי כִבְשִׁים.

ולוקח חזה ושוק מכל אחד משניהם ומניחן בצד שתי הלחם, לחם אחד בצד זה ולחם אחד בצד זה⁵³, ומניח שתי ידיו מלמטן ומניף הכל כאחד⁵⁴

⁴⁹ שם הלכה ז

⁵⁰ רמב"ם הלכות נזירות פרק ח הלכה ד

⁵¹ כמו משיבואר להלן שנשים פסולות להנפב מחבד במנת קנאות ונזירה.

⁵² רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ח הלכה יא

⁵³ תורת הקדשים דף כה: אות ז

⁵⁴ ועיין בתוספתא פ"ז דמשמע שם דמניף כל אחד ואחד לבדו יעו"ש ועיי"ש דכהן אחר מניח תחת ידו של כהן זה ומניף.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

